

**Monostorapáti község Önkormányzata
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak**

átfogó értékelése

2015.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése a helyi önkormányzatnak átfogó értékelés készítését írja elő a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról – amelyet a képviselő testületnek meg kell tárgyalnia. Az értékelést meg kell küldeni a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának is, akik 30 napon belül javaslattal élhetnek a helyi önkormányzat felé.

A törvény szerint a helyi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése, különös tekintettel a gyermekkorú bűnelkövetés megelőzésére, együttműködésre a civil szervezetekkel.

Ennek a sokrétű feladatnak két része van: a pénzbeli és a természetbeni ellátások.

A fenti törvény és a végrehajtására kiadott, többször módosított 149/1997./IX.10./Kormányrendelet előírásain túl a 3/2015.(II.27.) Önkormányzati Rendelet tartalmazta az egyes ellátások fajtáit, eljárási és elbírálási szabályait.

Monostorapáti község lakosság száma: 1154 fő

Ebből: 0-18 éves korú :	234 fő;	ebből: 0-5 éves	73 fő;
		6-14 éves:	113 fő
		15-18 éves	48 fő

A pénzbeli ellátás önkormányzati szinten a települési támogatás keretén belül igényelhető, elbírálása a Képviselő-testület feladata – amelyet átruházott a Polgármesterre.

Jegyzői hatáskörbe tartozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása. Ez ugyan konkrét, havi pénzbeli támogatással nem jár, ugyanakkor több jogosultságot biztosít: az óvodai ellátásért és az általános iskolásoknak a napközis, menzai ellátásért nem kell térítési díjat fizetni, ingyenesen jogosultak tankönyvellátásra, a középiskolások 50 %-os étkezési díjkedvezményre illetve egyéb, külön jogszabályokban megállapított kedvezményekre. A kedvezmények teljes listáját nem is lehet felsorolni, napról-napra változhatnak.

Az augusztus elsején illetve november 1-jén kedvezményre jogosultak részére augusztus illetve november hónapban fejenként 5.800.- Ft egyszeri támogatás került kifizetésre Erzsébet utalvány formájában, természetbeni juttatásként. A további években is ezt a támogatási formát természetbeni ellátásként kell biztosítani. Az egyszeri támogatások összegét a központi költségvetés 100 %-on megtéríti.

2015. évben 25 család 54 (ebből: 0-2 éves 6 fő; 3-5 éves 9 fő; 6-13 éves 21 fő; 14-17 éves 13 fő és 5 nagykorú) gyermeke – ebből 3 tartósan beteg – részesült átlag 12 hónap időtartamban ebben a kedvezményben, 11 azon családoknak a száma, ahol egyedülálló szülő neveli a gyermekeit. Egy egyedülálló szülő nevel 6 gyermeket, 1 családban van 5 gyermek, 1 családban van 4 gyermek (egy egyedülálló), 3 gyermek 4 családban van – 2 szülő egyedülálló , az egy gyermeket nevelő családok száma 9 – közülük 5 egyedülálló, a 2 gyermekes családok száma 9, közülük 3-an egyedülállók.

Általános tapasztalat, hogy abban az esetben ha egy családban két gyermeket nevelnek és mindkét szülő – akár csak minimálbérért is – dolgozik már nem jogosult erre az ellátásra.

Év közben 5 család 13 gyermekének jogosultsága szűnt meg – a kérelmeket nem újították meg. 3 család 7 gyermek kérelmét el kellett utasítani jövedelemhatár túllépése miatt. 2 család 3 gyermeke új jogosultként került nyilvántartásba.

2013 szeptemberétől a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére – a feltételek fennállása esetén – a jegyző állapítja meg a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetet.

A szabályok alapján 11 család 27 gyermeke hátrányos helyzete – (10 család 25 gyermeke szülő alacsony iskolai végzettsége, 1 család 2 gyermeke szülő alacsony foglalkoztatása miatt) - és 2 család 4 gyermeke halmozottan hátrányos helyzete került megállapításra - (szülő alacsony iskolai végzettség és alacsony foglalkoztatottsága miatt).

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (eseti segély) iránti konkrét kérelem nem volt de 19 olyan család kapott (40 gyermekkel, 30 alkalommal) átmeneti segílyt összesen 310 ezer forint összegben – ahol kiskorú gyermek is él. Elsősorban váratlan betegség miatti többletkiadás, valamint tüzelő vásárlására, illetve közüzemi díjtartozás kiegyenlítésére szóltak a kérelmek.

Egy család egy gyermeke havi 15 ezer forint támogatást kap tartós betegsége miatt.

Beiskolázási támogatást 13 család 34 gyermeke kapott, gyermekenként 10 ezer forint összegben.

4 család újszülöttjét támogatta az önkormányzat 20-20 ezer forint összegben.

Lakásfenntartási támogatásban jelenleg 13 család (35 gyerekkel) részesül lakásfenntartási támogatásban, 1 – 1 éves időtartamban. A támogatás természetben – áramszámlára történő utalással – történik, havi összege 3-4.500.- Ft közötti.

2015-ben nyári gyermekétkeztetésben 18 gyermek 43 napon át részesült, 340.560.- Ft összegben.

A gyermekek napközbeni ellátása megoldott, a helyi – Hegyesd, Kapolcs és Vigántpetend községek Önkormányzatával közösen működtetett – Napközotthonos Óvodában óvodai nevelőmunka és menzai étkeztetés folyik. Gyakorlatilag minden jelentkezőt fel tudnak venni, magas színvonalú a képzés és az ellátás, nagyon jó a szakmai munka.

2009. januárjától a Tapolca és környéke Kistérség Többcélú Társulása keretein belül megalakított Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a Gyermekjóléti Szolgálat feladatait. Ez személyi változással nem járt. Községünkben továbbra is Varga Lajosné látja el ezt a feladatot, 2004-ben diplomázott a főiskolán szociálpedagógus szakon, 2008-ban pedig családvédelem, családgondozás témacsoportból másoddiplomázott, így a szakmai képzettsége megfelel a Kormányrendelet által előírtak.

A gyermekjóléti szolgáltatásokról, a családgondozó személyéről, elérhetőségeiről, a fogadóórák rendjéről plakátokon, szórólapokon adtunk tájékoztatást.

A Gyermekjóléti Szolgálat a tevékenységéről minden évben beszámol a társulást alkotó 33 település képviselői által tartott együttes ülésen, erre 2015-ben is sor került.

2015. március 16-án Varga Lajosné a Monostorapáti, Kapolcs, Vigántpetend, Taliándörögd és Hegyesd község jelzőrendszer tagjai részére tájékoztatást adott a Szolgálat 2014. évi tevékenységéről.

A községben Varga Lajosné minden héten szerdán 14 – 15 óráig tart fogadóórát az Óvodában, az intézmény székhelyén, Tapolcán pedig minden pénteken 8-10 óráig. Elsősorban segítő beszélgetésre (139), információ nyújtásra (114), tanácsadásra (94) és hivatalos ügyek intézéséhez segítségnyújtásra (38) van igény.

Községünkben alapellátásban 6 család 7 gyermekét gondozza – 3 fiú és 4 lány – átmeneti nevelésben lévő 3 gyermek két családjánál is végez családgondozást.

Összesen 122 alkalommal volt családlátogatáson, védelemben vételi tárgyaláson 2 alkalommal, szakmaközi megbeszéléseken 6 alkalommal vett részt, 18 esetben adományozásban közreműködött.

A jelzőrendszer jól működik, rendszeresek az esetmegbeszélések, ezeken a védőnő, háziorvos, gyámügyi előadó, körzeti megbízott, képviselők, intézményvezetők, iskolai, óvodai gyermekvédelmi felelősök vesznek részt. 2015. évben 6 alkalommal szerveztek részükre szakmaközi megbeszélést.

A Monostorapátiban élő gyermekekkel kapcsolatban 24 írásos jelzés volt (13 közoktatási intézményi, 1 rendőrségi, 5 állampolgári, 2 egészségügyi szolgáltatói és 1 pártfogó felügyelői, 2 önkormányzat, jegyző, gyámhivatal). A jelzések iskolai hiányzások, lopások, magatartási problémák, gyermek veszélyeztetése.

A Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjének és a jelzőrendszer tagjainak kapcsolata jó, aktív.

A Gyermekjóléti Szolgálat hatékonyan működik, elsődleges feladatának a megelőzést, felvilágosítást tartja.

Sajnos szükséges volt – a korábban már védelemben vett – 1 család 4 gyermekét ideiglenesen elhelyezni (kettőt nevelőszülőnél, kettőt átmeneti otthonban) az anya elhanyagoló magatartása miatt. A gyámhatóság általi intézkedést a gyámhivatal is szükségesnek látta, a gyermekeket átmeneti nevelésbe vette, amelyet azóta is folyamatosan fenntart. Most már mindkét fiú nagykorú lett, így nevelőintézeti elhelyezésük is megszűnt. A nevelőszülőnél elhelyezett egyik leány is átmeneti otthonba került.

Válsághelyzetbe került várandós anya nem volt. Gyermek és fiatalkorú bűnelkövetéssel és családon belüli erőszakról, bántalmazással kapcsolatban jelzés nem érkezett. 2 család 2 gyermeke esetében védelemben vételi eljárásra volt szükség, iskolai hiányzás, gyermek veszélyeztetés és elhanyagolás miatt.

Bár továbbra is jellemző a házasságon kívüli gyermekvállalás - inkább az élettársi kapcsolat a megszokott az elmúlt években azonban már több alkalommal volt olyan esküvő amelyen a már meglévő közös gyermekek is részt vettek. A gond akkor jelentkezik amikor az élettársi kapcsolat megromlik és nincs realizálva, hogy kinél van elhelyezve a gyermek, ki a törvényes képviselő, ki jogosult dönteni bizonyos dolgokban. Tartásdíj fizetés a legritkább esetben történik – ami anyagilag hátrányos a gyermeket gondozó szülő számára.

A jegyző hatáskörébe utalt gyámhatósági feladatok ellátása biztosított, ügygondnok kirendelésére nem volt szükség, Teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére 4 alkalommal került sor. Kiskorút érintő környezettanulmányozás végzésére 5 alkalommal volt szükség.

Az igazolatlan iskolai hiányzások, kiskorú által elkövetett szabálysértések, bűncselekmények stb. miatti védelemben vételi eljárás 2013 januárjától a tapolcai Járási Gyámhivatal hatáskörébe tartozik, ugyanúgy mint az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy a tartós nevelésbe vétel is.

Magántanulói státuszra ez évben nem volt igény.

Az önkormányzat 96/2015.(X.07.) számú határozatával elfogadta a konkrétan a településre vonatkozó bűnmegelőzési koncepcióját.

Nagyon fontos feladat a bűnmegelőzés, a lakosság tájékoztatása.

Reméljük sikerül elérni a biztonságosabb lakókörnyezet kialakítását. Csak a rendőri jelenlét nem elegendő a megelőzéshez. Szükséges a pedagógusok, a családgondozó, a gyámügyi ügyintéző tevékenysége is ahhoz, hogy ne szaporodjon el a gyermekkori, fiatalkori bűnelkövetések, szabálysértések száma.

Az oktatás területén különös gondot kell fordítani a felvilágosító munkára, a káros szenvedélyek, a bűnmegelőzés és az egészséges életmódra nevelés területén. Szabadidős programokkal, felvilágosító előadások szervezésével, a szülőkkel való szorosabb együttműködés kialakításával meg kell akadályozni, hogy gyermekeink a drogfogyasztás és más szenvedélybetegségek, bűnügyek áldozatává/okozójává, fogyasztójává váljanak.

A Rendőrség Körzeti Megbízottjával a kapcsolat rendkívül jó, a gyerekek körében népszerű, több alkalommal szervez elméleti oktatással egybekötött közlekedési, ügyességi vetélkedőket, előadást a káros szenvedélyekről.

15 család 18 gyermekét tartjuk nyilván veszélyeztetettként, ebből 5-en környezeti és anyagi, 3-an iskolai hiányzás, 2-en magatartási probléma miatt érdemelnek figyelmet, 8-an családi körülményei miatt veszélyeztetett. Ez a szám évek óta változatlan, sajnos ugyanazon családokról van szó.

Általános tapasztalat, hogy a gyermekek körében megnőtt az egymás közötti erőszakos cselekedetek száma, tiszteletlenek a felnőttekkel szemben, különösen a felső tagozatosok és a középiskolások körében magas az igazolatlan iskolai hiányzások száma. A szülők gyakran tehetetlenségükről panaszkodnak, a pedagógusok, szakemberek segítségére számítanak.

Márciusban az iskolában a felsősök részére, áprilisban az alsósok részére egészségnapot szervezett a Gyermekjóléti Szolgálat, az egészséges életmódról, tisztálkodással kapcsolatos tudnivalókról tartottak előadást.

Júniusban falunap keretében szervezett az önkormányzat gyermekprogramot, bohócjelenet került bemutatásra, lovas kocsin, tűzoltóautóban utazhattak, népi hangszerekkel ismerkedhettek, légvárazhattak.

Az Óvoda udvarán az elmúlt év folyamán két alkalommal ingyenesen légvárazhattak a gyerekek – a költséget az önkormányzat fedezte.

A Művelődési Házban – együttműködve a civil szervezetekkel (Nagycsaládosok Egyesülete, Ifjúsági Szervezet) több alkalommal játszóház keretében húsvétra, anyák napjára, karácsonyra stb. díszeket, csuhé bábokat készítettek.

A Könyvtárban olvasópályázatokhoz nyújtottak segítséget.

Ugyancsak a könyvtárban kéthetente a védőnő szervezésében baba-mama klub működik, melyre a három évesnél fiatalabb gyermekeket és szüleiket várják tapasztalatcserére, ismerkedésre, közös játéokra.

A teleházban van lehetőség számítógépek használatára.

2015-ben felügyeleti szerv általi szakmai ellenőrzés nem volt.

A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása helyettes szülővel megoldani látszik, ugyanis már két olyan család is van akiket a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat alkalmasnak talált erre a feladatra. Ez ideig a községben nem volt rá szükség, de más településekről már helyeztek el kilenc gyermeket náluk, akik közül az egyik visszakerült az édesanyjához, egy másikat pedig speciális gondozási igénye miatt szakosított intézménybe helyeztek.

Általános tapasztalat, hogy a gyermekek agresszivitása – mind egymás között mind pedig a felnőttekkel szemben – nagyon megnőtt. Sok az egyedülálló szülő, magas a munkanélküliség, a családok anyagi helyzete egyre rosszabb.

Sajnos az önkormányzatok anyagi helyzete sem teszi lehetővé az egyes családok magasabb anyagi támogatásának biztosítását, elsősorban a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez, közösségi programokhoz próbál támogatást szerezni és nyújtani.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátása jó, megbízhatóan működik, szakmai színvonala megfelelő.

Továbbra is biztosítani kell, hogy anyagi okból egyetlen gyermek se kerüljön ki családjából, az életviteli, nevelési problémák megoldásához maximális segítséget kell nyújtani helyi szakemberekkel illetve a máshol igénybe vehető ellátásokról való tájékoztatással.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelést fogadja el.

Monostorapáti, 2016. május 12.

Takács Péter
polgármester

H a t á r o z a t i j a v a s l a t:

Monostorapáti Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2015. évi ellátásáról készített értékelést.

Az Önkormányzat a feladatellátásról szóló értékelést tudomásul vette, azt elfogadja és úgy határozott, hogy lehetőségeitől függően mindent elkövet a feladatellátás szinten tartása érdekében.

Az értékelést megküldi a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához (8200 Veszprém, Megyeház tér 1.)

Felelős: Takács Péter polgármester

Határidő: 2016. május 31.